

Vår referens/dnr: 2025-64

Dr. Stina Wallström

stina.wallstrom@svensknaringsliv.se

070-852 69 39

Er referens/dnr: LI2025/00674

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.smf@regeringskansliet.se

Remissvar SOU 2025:17 – Svenskt Näringsliv

Anpassning av svensk rätt till EU:s avskogningsförordning

Med respekt för utredningens uppdrag att anpassa svensk lagstiftning till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115, här kallad Avskogningsförordningen, vill Svenskt Näringsliv framhålla att problemen med denna förordning är betydande. För att utredningens målsättningar om att minimera administrativa kostnader och bevara svenskt näringslivs konkurrenskraft ska kunna uppnås, krävs en revision av förordningen. Vårt förslag är att ansvaret för att uppfylla kraven i Avskogningsförordningen ska läggas på den ekonomiska aktör som först placerar en produkt eller ett material på EUs inre marknad. Detta skulle minska regelbördan för majoriteten av de företag som omfattas av dagens lagstiftning, utan att kompromissa med lagens syfte; att endast avskogningsfria varor och material ska kunna säljas på, eller exporteras från, EUs inre marknad. Om en revision inte genomförs är det viktigt att utredningen beaktar nedanstående.

Avskogningsförordningen kräver att råmaterial spåras till odlingsplats. För komplexa material som t.ex. papper där material från många olika odlingar blandas upprepade gånger under produktionsprocessen blir denna typ av spårbarhet i princip omöjlig. Därför är det mycket viktigt att de straffsatser som rekommenderas genom den svenska implementeringen av Avskogningsförordningen är proportionerliga. Vi anser att utredningens förslag innebär en överimplementering genom införandet av straffrättsliga sanktioner. Förslagen går även längre än Miljöbrottsdirektivets krav. Förordningens komplexitet gör administrativa misstag mycket sannolika och det är av största vikt att sanktionerna blir proportionerliga och straffskalan rimlig. Vi anser att detta måste hanteras, antingen genom att de subjektiva rekvisiten läggs i nivå med Miljöbrottsdirektivets krav på grov oaktsamhet eller uppsåt för att en gärning ska vara straffbar, eller genom att en nivå av förseelse införs som tydligt omfattar de administrativa misstag som de flesta avvikelser kommer att handla om. Vidare motsätter vi oss förslaget om förhöjd sanktionsavgift, då detta krav måste anses omhändertaget genom det svenska företagsbotssystemet.

Att Avskogningsförordningen straffar näringsidkare som inte i tillräcklig utsträckning kontrollerat omfattande och otydliga krav på efterlevnad av relevant lagstiftning i produktionslandet är olyckligt. För små aktörer, särskilt de som befinner sig längre ned i värdekedjan som köpare av processade produkter och material, är detta en i princip omöjlig uppgift. Vi uppskattar utredningens ambition att precisera vilken svensk lagstiftning som omfattas, men anser att tolkningsutrymmet fortfarande är för stort för att vara rättssäkert.

Avskogningsförordningen i sin nuvarande form kommer oundvikligen att bli mycket kostsam och administrativt betungande för de svenska företag som omfattas. Vi hade önskat att utredningen fört ett djupare resonemang kring de betydande omställningskostnader som implementeringen av Avskogningsförordningen innebär. För att uppfylla de krav på tillbörlig aktsamhet, spårbarhet och informationsinsamling som förordningen ställer, krävs investeringar i nya rutiner, system och kompetenser, vilket utgör en betydande börda, särskilt för mindre aktörer. Mot bakgrund av detta anser vi att kontrollen ska vara anslagsfinansierad. Att ta ut avgift från de många tusen företag som omfattas av Avskogningsförordningen kommer att innebära ytterligare kostnader och administration för både företag och granskande myndighet.

Vi är glada att utredningen understryker behovet av informationsinsatser. Avskogningsförordningen är ett mycket komplext regelverk vars krav ska uppfyllas av många tusentals företag i Sverige, de flesta av dem små och utan tidigare erfarenhet av att möta denna typ av lagkrav.

Avslutningsvis vill vi tacka utredningen. Att göra relevanta bedömningar av ett så komplext och svårtolkat regelverk som Avskogningsförordningen är en mycket utmanande uppgift som här genomförts på ett gediget och trovärdigt sätt.